

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 289-86-22; 289-70-60, факс: 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, рахунок UA388201720343180001000078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ _____
На № 11/10-350 від 05.11.2021

**Голові Верховної Ради України
Стефанчуку Р. О.**

Про результати розгляду
депутатського запиту народного
депутата України Львовчкіна С. В.

Шановний Руслане Олексійовичу!

Міністерство соціальної політики разом із Міністерством фінансів та Міністерством економіки на виконання доручення Прем'єр-міністра України Шмигала Д. А. від 17.11.2021 № 52260/1/1-21 розглянуло депутатський запит народного депутата України Львовчкіна С. В., оголошений на засіданні Верховної Ради України 05.11.2021, стосовно невідкладних заходів щодо боротьби з бідністю та повідомляє.

Право людини на захист від бідності визначено Європейською соціальною хартією (переглянутою), яку ратифіковано Законом України від 14.09.2006 № 137-V.

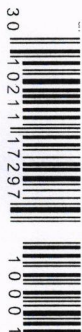
Подолання бідності є однією із 17 Цілей сталого розвитку на період до 2030 року, схвалених ООН.

Завдання та заходи, спрямовані на розв'язання проблеми бідності, включено до плану пріоритетних дій Уряду на 2021 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 276-р, Національної економічної стратегії на період до 2030 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179.

Указом Президента України від 02.06.2021 № 225 схвалено Стратегію людського розвитку (далі – Стратегія), якою визначено стратегічні та оперативні цілі, а також основні завдання, спрямовані на вирішення, зокрема, таких проблем суспільного розвитку, як низький рівень добробуту населення, несприятлива медико-демографічна ситуація, низька ефективність системи охорони здоров'я та соціального захисту населення.

Також Стратегією встановлено цілі щодо підвищення рівня життя, активізації зайнятості та забезпечення соціальної підтримки населення, що сприятиме зниженню показників бідності.

При цьому серед основних завдань для досягнення таких цілей зазначено підвищення рівня оплати праці, працевлаштування безробітних, удосконалення системи державних соціальних стандартів та гарантій, підвищення рівня пенсійного забезпечення, посилення адресності соціальної підтримки, розвиток системи надання соціальних послуг безпосередньо в територіальних громадах, інтеграція осіб з інвалідністю у суспільство.

На сьогодні Мінсоцполітики подано на розгляд Уряду проект розпорядження Кабінету Міністрів України „Про затвердження плану заходів із реалізації Стратегії людського розвитку на 2021–2023 роки”, яким, зокрема, передбачено запровадження щоквартального моніторингу та щорічного звітування про стан виконання плану заходів із реалізації Стратегії.

Щодо розмірів прожиткового мінімуму

Одним із принципів бюджетної системи України Бюджетним кодексом України визначено збалансованість, відповідно до якого повноваження на здійснення витрат бюджету мають відповідати обсягу надходжень до бюджету на відповідний бюджетний період.

Закони про Державний бюджет України на відповідні роки готуються з урахуванням основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України та основних завдань бюджетної політики, спрямованих на забезпечення збалансування державних фінансів.

У зв'язку з цим розміри прожиткового мінімуму в законах про Державний бюджет України на відповідні роки встановлюються згідно з вимогами чинного бюджетного законодавства з урахуванням реальних фінансових можливостей бюджетів усіх рівнів, бюджету Пенсійного фонду України та інших фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Розміри прожиткового мінімуму на 2022 рік визначено виходячи з установлених Законом України „Про Державний бюджет України на 2021 рік” від 15.12.2020 № 1082-IX розмірів прожиткового мінімуму з грудня 2021 року з урахуванням підвищення цього соціального стандарту темпами, що на 2 відсоткові пункти перевищує показник прогнозного індексу споживчих цін на наступний рік. При цьому зростання прожиткового мінімуму у 2022 році має становити 8,2 % (грудень 2022 року порівняно з груднем 2021 року), що передбачено в Бюджетній декларації на 2022–2024 роки, схваленій постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2021 № 548.

З метою створення передумов для підвищення прожиткового мінімуму до його реальної величини та запровадження нових підходів до формування і застосування прожиткового мінімуму виключно для визначення основних державних соціальних гарантій Мінсоцполітики розроблено законопроект „Про заходи щодо упорядкування системи розрахунків розмірів прожиткового мінімуму, соціальних виплат, грошових платежів і стягнень та плати за надання адміністративних послуг (адміністративного збору)” (реєстр. № 5045 від 08.02.2021), який передбачає:

нові підходи до формування та застосування прожиткового мінімуму;

запровадження базової величини для розрахунку соціальних виплат (таких як підвищення, доплати, надбавки), що є неосновними доходами громадян;

використання базової величини для розрахунку грошових платежів і стягнень, штрафних санкцій та адміністративних стягнень, а також базової величини для адміністративних зборів для розрахунку розмірів плати за надання адміністративних послуг.

Щодо пенсійного забезпечення

Згідно із Законом України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування” від 09.08.2003 № 1058-IV (далі – Закон № 1058) розмір пенсії кожного пенсіонера, в тому числі особи з інвалідністю, визначається індивідуально залежно

від набутого страхового стажу та отриманої заробітної плати, з якої сплачувалися страхові внески.

При цьому законодавством передбачено, що з підвищенням прожиткового мінімуму проводиться перерахунок пенсій, у тому числі встановлених до них надбавок і підвищень.

Відповідно до частини другої статті 42 Закону № 1058 для забезпечення індексації пенсії щороку проводиться перерахунок раніше призначених пенсій шляхом збільшення показника середньої заробітної плати (доходу) в Україні, з якої сплачено страхові внески, який враховується для обчислення пенсії.

Із урахуванням фінансових можливостей держави проводяться заходи з підтримки найбільш вразливих верств населення, зокрема, шляхом підвищення рівня пенсійного забезпечення.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.02.2021 № 127 „Про додаткові заходи соціального захисту пенсіонерів у 2021 році” (зі змінами) з 01.03.2021:

перераховано пенсії із застосуванням коефіцієнта збільшення показника середньої заробітної плати (доходу) в Україні, з якої сплачено страхові внески, який враховується для обчислення пенсії, в розмірі 1,11;

установлено найменшу пенсійну виплату для осіб, які мають тривалий страховий стаж (30 років – жінки, 35 років – чоловіки) – 2 200 гривень.

Постановою Кабінету Міністрів України від 16.09.2020 № 849 „Деякі питання підвищення пенсійних виплат для окремих категорій осіб у 2021 році та в подальшому” (зі змінами) з 01.10.2021 особам, яким виповнилося 75 років, до досягнення 80-річного віку встановлено:

щомісячну доплату до пенсії в розмірі до 400 грн;

найменшу пенсійну виплату для осіб, які мають тривалий страховий стаж (20 років – жінки, 25 років – чоловіки) – 2 500 гривень.

Постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2021 № 748 „Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 22 лютого 2021 р. № 127” з 01.07.2021 встановлено найменшу пенсійну виплату для осіб з інвалідністю I групи, які отримують пенсію, призначену відповідно до Закону № 1058, у розмірі 2 200 гривень.

Постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 963 „Про додатковий соціальний захист окремих категорій осіб у 2022 році та в подальшому” з 01.10.2022 особам у віці від 70 до 75 років, які мають тривалий страховий стаж (30 років – жінки, 35 років – чоловіки), встановлено найменшу пенсійну виплату у розмірі 3 000 гривень.

Щодо соціальної підтримки сімей з дітьми

Відповідно до Закону України „Про державну допомогу сім'ям з дітьми” від 21.11.1992 № 2811-XII надається державна допомога при народженні дитини. Розмір цієї допомоги становить 41 280 грн (одноразово виплачується 10 320 грн, решта суми – по 860 грн протягом 36 місяців).

Постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 № 427 „Деякі питання реалізації пілотного проекту із соціального захисту сімей з дітьми та підтримки розвитку відповідального батьківства” (зі змінами) сім'ям, у яких народилася дитина, передбачено додаткову державну підтримку у вигляді одноразової натуральної допомоги „пакунок малюка”, а також відшкодування працюючим батькам, які

виховують дітей віком до трьох років, вартості послуги з догляду за дитиною „муніципальна няня”.

З метою покращення матеріального становища сімей із новонародженими та усиновленими дітьми Мінсоцполітики розроблено проект Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про державну допомогу сім'ям з дітьми” щодо збільшення розміру допомоги при народженні дитини” (реєстр. № 5585 від 28.05.2021).

Цей законопроект було розглянуто на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики 15.09.2021 разом із альтернативними проектами законів України. За результатами розгляду цих законопроектів було рекомендовано Верховній Раді України прийняти за основу і в цілому альтернативний законопроект № 5585-1, яким пропонується оптимальне співвідношення виплат (при народженні першої дитини – 50 000 грн, другої – 100 000 грн, третьої і кожної наступної – 150 000 грн), а також щорічне збільшення з 01.01.2023 розміру допомоги при народженні дитини на прогнозний показник зростання індексу споживчих цін.

Для забезпечення підтримки багатодітних малозабезпечених сімей прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 04.08.2021 № 803 „Деякі питання соціальної підтримки багатодітних малозабезпечених сімей”, згідно з якою у 2021 році запроваджено виплату одноразової грошової допомоги на дітей з багатодітних малозабезпечених сімей для підготовки до навчального року в сумі 2 000 грн на кожну дитину віком від 6 до 18 років (включно) станом на 01.08.2021.

Крім того, соціальна підтримка сімей з дітьми забезпечується шляхом надання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям, допомоги на дітей самотнім матерям, допомоги на дітей, які виховуються у багатодітних сім'ях, а також житлових субсидій, компенсацій і пільг.

Щодо розміру мінімальної заробітної плати

Законом України „Про Державний бюджет України на 2021 рік” мінімальну заробітну плату із січня 2021 року встановлено в розмірі 6 000 грн, із грудня 2021 року – 6 500 гривень.

Проектом Закону України „Про Державний бюджет на 2022 рік” (реєстр. № 6000 від 15.09.2021) передбачається подальше зростання розміру мінімальної заробітної плати, зокрема, встановлення її з жовтня 2022 року в розмірі 6 700 гривень.

Також передбачається, що приріст середньорічної мінімальної заробітної плати у 2022 році порівняно з 2021 роком становитиме 508 грн, або 8,4 %, тобто на 2,2 відсоткового пункту вище від прогнозного індексу споживчих цін.

Щодо ситуації на ринку праці

Постановою Кабінету Міністрів України від 27.05.2020 № 534 (зі змінами) затверджено Державну програму стимулювання економіки для подолання негативних наслідків, спричинених обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню і поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, на 2020–2022 роки (далі – Програма), яку підготовлено з метою впровадження протягом 2020–2022 років комплексної системи нових можливостей стабілізації та сталого розвитку економіки України, підвищення рівня

зайнятості населення шляхом збереження існуючих і стимулювання створення нових високопродуктивних робочих місць з гідними умовами праці.

Програма містить короткострокові ініціативи щодо подолання негативних наслідків пандемії COVID-19, заходи підтримки економіки за функціональними напрямками (підтримка малого та середнього бізнесу, міжнародна торгівля, інвестиції та інновації, створення робочих місць та розвиток ринку праці, розумне регулювання економічної діяльності), а також заходи з підтримки секторів економіки (промисловості, сільського господарства, енергетики, транспорту та інфраструктури, ІТ, сфери послуг).

За даними Пенсійного фонду України, у 2020 році на створені нові робочі місця було працевлаштовано 476,8 тис. осіб, у першому півріччі 2021 року – 240,9 тис. осіб.

Середній розмір заробітної плати штатних працівників в Україні у жовтні 2021 року порівняно з відповідним місяцем минулого року зріс на 15,4 % і становив 14,0 тис. гривень.

При цьому найвищою була заробітна плата в таких сферах: інформаційній та телекомунікаційній – 25,2 тис. грн, фінансовій та страховій – 23,6 тис. грн, науковій та технічній діяльності – 19,0 тис. грн, державному управлінні та обороні – 18,6 тис. гривень.

Поступово скорочується кількість неформально зайнятих громадян. У першому півріччі 2021 року порівняно з аналогічним періодом 2020 року вона скоротилася на 276 тис. осіб і становила 3,0 млн осіб, або 19,3 % усіх зайнятих. Серед видів економічної діяльності найбільш поширеною була неформальна зайнятість у сільському, лісовому та рибному господарствах (46 %), у будівництві (17 %), а також в оптовій та роздрібній торгівлі, сфері ремонту автотранспортних засобів (15 відсотків).

За даними державної служби зайнятості, у січні – жовтні 2021 року за сприяння центрів зайнятості працевлаштовано 446 тис. осіб, зокрема 359 тис. зареєстрованих безробітних, що на 6 % більше, ніж протягом січня – жовтня 2020 року.

З метою сприяння працевлаштуванню безробітних і стимулювання громадян до самозайнятості розроблено проект Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо реформування служби зайнятості, соціального страхування на випадок безробіття, сприяння продуктивній зайнятості населення, у тому числі молоді, та впровадження нових активних програм на ринку праці” (реєстр. № 6067 від 16.09.2021), яким передбачається, зокрема, зміна підходів до забезпечення працевлаштування безробітних та осіб, які шукають роботу, сприяння працевлаштуванню довгострокових безробітних шляхом компенсування роботодавцям витрат на сплату єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування.

Постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2021 № 1121 „Про реалізацію експериментального проекту щодо впровадження нової моделі надання клієнтоорієнтованих послуг центрами зайнятості” передбачено переорієнтацію роботи державної служби зайнятості на поглиблення співпраці з роботодавцями та іншими учасниками ринку праці для пришвидшення працевлаштування безробітних.

Визначена цією постановою модель надання послуг передбачає:

перерозподіл функцій між регіональними та базовими центрами зайнятості;

чіткий розподіл повноважень між кар'єрним радником, який безпосередньо надає послуги з працевлаштування, спеціалізованим кар'єрним радником, основні функції якого полягають у сприянні поверненню на ринок праці категорій громадян, які мають певні труднощі з працевлаштуванням, і консультантом роботодавця, який забезпечуватиме для роботодавців, зокрема, добір працівників із числа зареєстрованих безробітних та осіб, які шукають роботу;

цифровізацію послуг, що надаються державною службою зайнятості.

Використання новітніх інструментів на ринку праці дасть змогу пришвидшити працевлаштування тих, хто шукає роботу, і сприятиме збереженню та розвитку трудового потенціалу українських підприємств, установ та організацій усіх форм власності.

Щодо показників бідності

Внаслідок погіршення соціально-економічної ситуації у зв'язку з поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, у 2020 році в Україні спостерігалось зростання кількості населення із витратами меншими від фактичного прожиткового мінімуму (рівень бідності за абсолютним критерієм за витратами, нижчими від фактичного прожиткового мінімуму, у 2020 році становив 47,2 % проти 41,3 % у 2019 році).

Водночас за показниками I кварталу 2021 року спостерігається зниження рівня бідності за всіма основними монетарними критеріями. За відносним критерієм показник бідності зрівнявся зі значенням 2016 року, масштаб бідності зменшився порівняно з 2019 роком.

Рівень бідності за відносним критерієм (75 % медіанних сукупних витрат) знизився порівняно з I кварталом 2020 року на 0,6 відсоткового пункта і становить 24,8 відсотка.

Рівень бідності за витратами, нижчими від фактичного прожиткового мінімуму, знизився із 43,8 % до 36,6 %, а за доходами – з 28,3 % до 23,7 відсотка.

Разом з тим із огляду на викладене зазначаємо, що Мінсоцполітики у зв'язку з необхідністю підвищення рівня соціального забезпечення громадян України та недопущення зубожіння одержувачів державної соціальної допомоги опрацьовуються різні варіанти збільшення розмірів соціальних виплат із урахуванням фінансових можливостей державного бюджету та бюджету Пенсійного фонду України.

Відповідь народному депутату України Львовчкіну С. В. надано окремим листом.

З повагою

перший заступник Міністра

Євген КОТИК

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ (Мінсоцполітики)

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 289-86-22; 289-70-60, факс: 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, рахунок UA388201720343180001000078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

29.11.2021 № 6454/0/290-21/31

На № _____ від _____

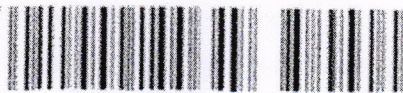
ДОВІДКА

У зв'язку з відрядженням Міністра соціальної політики України (наказ Мінсоцполітики від 26.11.2021 № 667 „Про відрядження Міністра соціальної політики України”) обов'язки Міністра соціальної політики України з 30.11.2021 до 03.12.2021 включно, виконує перший заступник Міністра соціальної політики України Котик Є. Д. (наказ Міністерства соціальної політики України від 15.02.2021 № 82 „Про затвердження розподілу обов'язків між Міністром соціальної політики України, його першим заступником та заступниками”).

Директор Департаменту
документального забезпечення

Станіслав ГАЦАНЮК

МІНСОЦПОЛІТИКИ
ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

Лист
20220/0/2-21/51 від 30.11.2021 р.
Депутатський запит народного депутата України Доручення
Льовочкіна С. В. щодо невідкладних заходів із **№ 52260/1/1-21 від 17.11.2021р.**
боротьби проти бідності
Підписано: **Котик Євген Дмитрович**

АСУД "ДОК ПРОФ 3"
МІНСОЦПОЛІТИКИ
20220/0/2-21/51 від 30.11.2021
Котик Євген Дмитрович
ЕЦП Котик Євген Дмитрович
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000F1F22E0066D98200

Апарат Верховної Ради України
КАРТКА ДОКУМЕНТА

731439

Кореспонденти Котик Є. Д. Міністерство соціальної політики України (всього 1)
Вид документа Відповідь на депутатський запит
Вих. № та дата кореспондента № ДСК 20220/0/2-21/51 від 30.11.2021
Реєстр. № та дата реєстрації 372549 від 01.12.2021
Арк./прим. 6/1
Стислий зміст На № 11/10-350 від 05.11.2021 Відповідь на депутатський запит народного депутата України Львовочкіна С. В. щодо невідкладних заходів із боротьби проти бідності.

Проходження документа (особа, у якої є позначка «Оригінал»)	Дата передачі оригіналу ВСК	Дата отримання оригіналу	Підпис